

Dkt. Mark Jennings, Mark, Hotuba ya 21, Marko 14:1-25, Mateso, Upako, na Karamu ya Mwisho

© 2024 Mark Jennings na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Mark Jennings na mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Huu ni kipindi cha 21, Marko 14:1-25, Mateso, Upako, na Karamu ya Mwisho.

Habari tena, na karibu tena tunapoanza kufikia mwisho wa Injili ya Marko.

Tutaangalia leo, kuanzia na Marko sura ya 14. Marko sura ya 14 ndiyo sura ndefu zaidi katika Marko. Bila shaka, maono ya sura ni kitu kilichoundwa baadaye.

Lakini pamoja na Marko 14 na Marko 15, tunaingia katika kile kinachojulikana sasa kama Mateso ya Yesu, usaliti wake, kukamatwa kwake, kesi yake, na kusulubiwa kwake. Mojawapo ya mambo tunayogundua ni kwamba simulizi la Mateso katika Marko 14 na Marko 15 limejikita kikamilifu katika kile tunachokiona pia katika Mathayo na Luka. Na haishangazi, kwa sababu tunajua kwamba kusulubiwa kwa Yesu ndiko kiini cha tangazo la kanisa la kwanza.

Kwa mfano, Paulo atatangaza kwamba anamhubiri Kristo na yeye amesulubiwa. Kusulubiwa ndio kiini cha tukio. Na kwa hivyo, haishangazi kwamba labda hata katika mapokeo ya mdomo kabla ya Injili kuandikwa, simulizi la Mateso ya Kristo lingekuwa kipande kisichobadilika.

Hata hivyo, moja ya mambo ambayo tutaangalia pia ni jinsi mada za Marko na mada za Marko ambazo amekuwa akifanyia kazi pia zinavyojitokeza hapa katika uwasilishaji wake wa Mateso. Tutaona sasa jinsi utabiri ambao Yesu amekuwa akitoa katika Injili ya Marko ulivyotimia, haswa jinsi atakavyokabidhiwa mikononi mwa wanadamu. Mojawapo ya mambo ambayo tutaona pia ni kusulubiwa, ambayo, kwa njia, kusulubiwa kwa Yesu labda ni moja ya ukweli uliothibitishwa zaidi katika historia ya kale.

Hakuna shaka kubwa ya kihistoria kwamba mtu mmoja aitwaye Yesu alisulubiwa, akahukumiwa na Pontio Pilato, na akafa msalabani wa Kirumi wakati huu. Lakini tutaona, kwa mfano, katika Marko 14, jinsi Yesu alivyokuwa mtu mwenye mamlaka anapoelekea kifoni, kwamba yule anayeleta ufalme wa Mungu pia ameachwa. Mojawapo ya maneno ya Marko 14 ni ukweli kwamba unapompiga mchungaji, kondoo watatawanyika.

Lakini katika haya yote, bila shaka, kuna kufunuliwa kwa mpango mkuu wa Mungu. Mark katika taswira yake ya Mateso anaweka wazi kwamba hakuna hata moja kati ya

matukio haya yaliyo nje ya udhibiti wa Mungu. Hakuna hata moja kati ya matukio haya ambayo ni ajali au tukio la bahati mbaya katika maisha ya Yesu.

Kwa hivyo tuanze kwa kuangalia Marko 14 na kuangalia mistari ya 1-11. Kwa mistari ya 1-11, tuna tena moja ya sandwichi za Markan, hizo unganisho ambapo una hadithi mbili zinazounganisha hadithi ya kati. Hapa, tuna taswira ya hamu ya kiongozi wa kidini ya kumuua Yesu.

Kwa kweli, jukumu la Yuda mwenyewe linaanza kuonekana. Katikati ya hizo mbili, tuna picha hii nzuri ya mwanamke asiyetajwa jina katika Marko akimpaka Yesu mafuta, akivunja chupa ya alabasta iliyojaa manukato ya gharama kubwa juu yake. Kwa hivyo, unapata tofauti hii katika jinsi Marko alivyoipanga katika Marko 14 mistari ya 1-11 kati ya msimamo wa viongozi wa kidini, na hata Yuda, kwa kujitolea kamili na upendo na mapenzi ya mwanamke huyu.

Kwa hivyo hebu tuangalie, kama ilivyokuwa desturi yetu tulipokuwa tukipitia Marko, hebu tuangalie mistari hii na kisha tujadili kile ambacho Marko anatuambia hapa. Kwa hivyo, Marko 14 mistari 1-11. Ilikuwa siku mbili kabla ya Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, na makuhani wakuu na waandishi walikuwa wakitaifuta jinsi ya kumkamata kwa siri na kumuua.

Kwa maana walisema, “Isiwe wakati wa sikukuu, isije ikatokea ghasia kutoka kwa watu.” Yesu alipokuwa Bethania nyumbani kwa Simoni, mwenye ukoma, alipokuwa ameketi mezani, mwanamke mmoja akaja na chupa ya alabasta yenye marashi ya nardo safi ya thamani kubwa, akaivunja chupa hiyo na kuimimina kichwani pake. Kulikuwa na baadhi ya watu waliokasirika wakisema, “Kwa nini marashi hayo yalipotea bure hivi?” Kwa maana marashi hayo yangeweza kuuzwa kwa zaidi ya dinari mia tatu na kupewa maskini.”

Wakamkemea. Lakini Yesu akasema, “Mwachenii.” Naye akasema, “Mbona mnamsumbua? Amenitendea jambo zuri.”

Kwa maana maskini mnao sikuzote pamoja nanyi, na wakati wowote mnapotaka, mnaweza kuwatendea mema. Lakini hamtakuwa nami sikuzote. Yeye amefanya aliyoweza.

Amepaka mwili wangu mafuta kabla kwa ajili ya mazishi. Nami nawaambia kweli, popote itakapohubiriwa Injili katika ulimwengu wote, tendo hili alilofanya litatajwa kwa ukumbusho wake. Ndipo Yuda Iskariote, mmoja wa wale kumi na wawili, akaenda kwa makuhani wakuu ili kumsaliti kwao.

Nao waliposikia, walifurahi, wakaahidi kumpa pesa. Naye akatafuta nafasi ya kumsaliti. Tunaangalia hili, tunaanza, na tunaona kutoka mstari wa kwanza hadi wa pili, na tunapata taarifa za muda zinazotusaidia hapa. Kwa hivyo, kama mstari wa

kwanza unavyotuambia, tuko siku mbili kabla ya Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu.

Sasa, cha kufurahisha ni kwamba marejeleo ya siku mbili ni magumu kuyabainisha kwa sababu ya jinsi muda unavyofanya kazi, hii inaweza kuwa; wazo hili la siku mbili linaweza kuwa la wakati mmoja. Kwa maneno mengine, linaweza kumaanisha siku ya pili, au linaweza kumaanisha siku mbili zilizobaki. Na ndivyo ilivyo kujaribu kubainisha hili ikiwa ni Jumanne au Jumatano, badala yake, inakuwa tatizo kidogo.

Lakini labda tunaweza kufafanua hili zaidi kidogo. Pasaka ya Kiyahudi, bila shaka, ilikuwa sikukuu ambapo Wayahudi walikumbuka matukio ya Kutoka, matukio yaliyokuwa yakitoka Misri, hasa pigo la mwisho ambapo malaika wa kifo kwenye pigo la kumi alipita juu ya nyumba za Waebrania waliokuwa wamepaka damu, ambao walikuwa wameweka damu juu au kwenye miimo ya mlango wao, damu ya Mwana-Kondoo. Na kwa hivyo, marejeleo haya ya Pasaka ni wakati ambapo watu wangekusanyika pamoja na kukumbuka hili kama moja ya sherehe kuu, kama moja ya nyakati kuu za kutenda imani yao.

Sasa Pasaka yenyewe, ingawa, inavutia. Lugha ya Pasaka inaweza kumaanisha siku ya Pasaka, mlo wa Pasaka, na sikukuu nzima ya Pasaka. Kuna uwazi kidogo katika jinsi neno hilo linavyoweza kutumika.

Na hilo nadhani kwa kweli linachangia kidogo katika baadhi ya tofauti katika kujaribu kubaini tarehe ya matukio yanayotokea katika Wiki ya Mateso, hasa katika uhusiano kati ya Sinoptiki na Injili ya Yohana, ambapo Injili ya Yohana inaporejelea, unajua, maandalizi ya Sabato au Pasaka, siku hiyo inapotokea, siku hiyo ya maandalizi huamua kwa kiasi fulani jinsi Pasaka inavyoeleweka. Je, inaeleweka kuhusiana na siku maalum au Sabato ya Pasaka ambayo wanaifanyia maandalizi? Kuna uthabiti fulani nadhani tunautambua katika hilo. Lakini sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu ilianza na Pasaka na inaendelea kwa siku saba.

Sasa, sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, ambayo Pasaka ni sehemu yake, pia ni sehemu ya ukumbusho huu. Ukumbusho wa wakati Israeli ilipolazimishwa kuondoka haraka sana kutoka Misri na waliweza tu kubeba Mikate Isiyotiwa Chachu pamoja nao. Na kwa hivyo, wakati wa sikukuu hii, wanakumbuka kipindi hiki cha wakati walipoondoa chachu kutoka majumbani mwao, na wanakula Mikate Isiyotiwa Chachu pekee.

Nami naliweka hili wazi kwa sababu tunahitaji kukumbuka matukio haya yote yanapoendelea na Mateso ya Kristo, yanatokea katika muktadha wa Pasaka. Yanatokea katika muktadha wa tendo kuu la wokovu la Mungu katika Agano la Kale alipowatoa Waisraeli na watu wa Kiebrania utumwani. Na tendo hilo kubwa la kuwaweka kama watu wake na kufanya agano nao.

Hii inatusaidia kuelewa kidogo umuhimu wa kile Yesu atakachosema baadaye. Sasa Pasaka ilitokea siku ya kumi na tano ya mwezi wa Kiyahudi wa Nisani, takriban Aprili-Mei kulingana na kalenda yetu. Na kisha wana-kondoo wa Pasaka hutolewa dhabihu siku ya kumi na nne.

Sasa, tena, katika kalenda ya Kiyahudi, siku ilianza jioni, na siku ya jioni ilianza jioni. Na kwa hivyo, tunapoangalia hili, tunachokiangalia hapa labda ni Karamu ya Mwisho, ambayo tunaifikia, nami nitazungumzia zaidi baada ya sekunde, ikiwa ni mlo wa Pasaka na Pasaka ikianza Alhamisi usiku. Kwa hivyo tukio hili haswa, kuvunjika kwa chupa ya alabasta, ni Jumanne au Jumatano kwani inahusika katika mpangilio huu wa matukio.

Sasa tunaona mambo mengine pia yanayopatikana hapa katika mistari hii michache ya kwanza, mambo ambayo hayatushangazi. Moja ni kwamba makuhani wakuu na waandishi wanatafuta kumkamata kwa siri. Tayari wamekuwa na wazo la kujaribu kupanga njama dhidi ya Yesu na kumuua Yesu tangu Marko 3.

Tumekuwa tukifuatilia hilo katika jambo zima la Marko. Na sasa, bila shaka, kinachoonekana ni kwamba wanataka kuona kama kuna njia ya kufanya hivyo faraghani, kwa maneno mengine, si hadharani. Wasiwasi ni kwamba wakiifanya hadharani, inaweza kusababisha ghasia.

Hii ilikuwa sehemu ya wasiwasi waliokuwa nao wakati Yesu alipokuwa akizungumza hekaluni, kwa mfano, alipokuwa akiwakemea, akisimulia mfano wa wapangaji dhidi yao, na kulaani hekalu kwa unabii kwa matendo yake. Kwa hivyo, hii inaweka mandhari ya hamu hii ya kumkamata kwa siri, ambayo hatimaye Yuda atawapa: fursa hii. Lakini katika mistari miwili ya kwanza, Marko kisha anahamia mara moja kutuambia kuhusu kinachomtokea Yesu huko Bethania.

Kwa hivyo, yuko Bethania ambako amekuwa akienda kila usiku. Ataingia Yerusalemu, kisha ataondoka Yerusalemu na kulala Bethania. Haishangazi kwamba, kumbuka, Yerusalemu wakati wa sherehe inaweza kuwa kubwa mara mbili, labda hata mara tatu ya idadi ya watu wa jiji.

Kwa hivyo, ungewataka wasafiri hawa waingie, na jiji lingeongezeka kwa ukubwa, na mara nyingi, bila shaka, wangepata malazi nje ya jiji la Yerusalemu. Hilo lingekuwa jambo la kawaida. Na tunajua hilo kwa kuwa amekuwa akikaa Bethania ambayo iko upande wa mashariki wa Mlima wa Mizeituni, na hapa tunaambiwa yuko nyumbani kwa Simoni mwenye ukoma.

Sasa, nadhani tunaweza kudhani hapa kwamba huyu ni mtu ambaye hana ukoma tena, hana ukoma tena lakini amekuwa na ukoma. Nadhani hiyo ndiyo wazo. Na kwa hivyo, hata una wakati huu, mtu huyu Simoni mwenye ukoma, una dalili ndogo ya uponyaji.

Kwamba kuna mtu ambaye sasa anakaribisha wageni, sasa anaonyesha ukarimu wakati hapo awali, kama mkoma, alichoweza kufanya ni kuepukwa kwa sababu ya ugonjwa wake. Na tumezungumzia kuhusu ukoma hapo awali. Kwa hivyo, nadhani inavutia mahali ambapo Yesu anakaa.

Sasa, Marko hatuambii mwanamke huyu ni nani, mwanamke huyu aliyekuja na chupa ya alabasta yenye marashi ya nardo safi. Sasa, kuna uwezekano mkubwa, hili ndilo tukio lile lile ambalo Yohana anaeleza katika Yohana 12:1-8. Na Yohana anatuambia kwamba ni Mariamu, dada yake Lazaro, ambaye ni Mariamu na Martha.

Kwa hivyo, tunapata jina hilo. Na mara nyingi ndivyo tutakavyoona, mwingiliano huu kati ya Injili ya Marko na Injili ya Yohana. Ambapo mengi ya yale ambayo Marko anaelezea yanaonekana kudhaniwa na kueleweka katika Yohana.

Yohana anatoa majina ya watu ambao Marko hajui, ndiyo maana wengi wameamini kwamba Yohana anamjua Marko au anamjua Marko na anaweka wazi baadhi ya mambo ambayo yangekuwa kimya katika Injili ya Marko. Lakini kwa kutotaja jina la mwanamke huyo, Marko anaashiria kwamba lengo ni kwenye tendo hilo, tendo la kujitolea ambalo mwanamke huyu hufanya. Na anachofanya ni kuchukua chupa ya alabasta, ambayo yenyewe ni muhimu.

Chupa ya alabasta si chombo cha bei rahisi, lakini ni kitu kinachotumika kwa manukato na mafuta ya thamani zaidi. Na kisha anavunja chupa hiyo. Angalia kwamba haimimini tu, bali anaivunja.

Na nadhani mkazo hapa ni kwamba katika kuivunja, inahakikisha kwamba yote yaliyo ndani yake, marashi haya yote ya gharama kubwa yalimwagwa. Hakuna kilichobaki nyuma. Na bila shaka, Mark anatuambia kwamba hii ilikuwa ghali sana.

Hakika, katika mstari wa 5, ingeweza kuuzwa kwa zaidi ya dinari 300. Na dinari 300 zingekuwa sawa na mshahara wa mwaka wa mfanyakazi wa siku moja. Kwa hivyo, fikiria mfanyakazi wa siku moja na mapato yake yote ya mwaka mzima yakiwa kwenye chombo hiki cha alabasta na kumiminwa juu ya Yesu.

Sasa kitendo cha kumimina marashi au mafuta au manukato kichwani mwa mtu kinaweza kutokea katika miktadha kadhaa tofauti. Tunajua kutoka Agano la Kale, mara nyingi ilitumika wakati mfalme au kuhani alipowekwa wakfu au kutawazwa. Ilikuwa sehemu ya sherehe ambayo ingeweza kutokea hapo.

Inawezekana pia kwamba kuna sifa ya kimasihi inayohusishwa nayo. Ingawa sidhani kama hiyo ndiyo inayotokea hapa. Sidhani kama ni ishara ya kimasihi kwa upande wa mwanamke.

Kwa sababu yule, Marko anapoelezea kitendo hicho, si tafsiri ya Yesu ya kitendo hicho, bali Marko anapoelezea kitendo hicho, hatumii neno upako, ambalo mtu angetarajia. Na hata hivyo, si manukato yanayotumika katika miktadha hiyo, ni mafuta yanayotumika. Pia, inaweza kuwa ni kumimina manukato, kumimina manukato ni ishara ya kujitolea na ishara ya ukarimu.

Na hilo labda linaendana zaidi na kile mwanamke anachofanya, ni kuonyesha usemi huu mzuri wa kujitolea. Sasa Yesu mwenyewe atauunganisha na mazishi na tutazungumzia hilo, hilo baada ya muda mfupi. Lakini sidhani kama mwanamke huyo anauunganisha na mazishi ya Yesu, bali anaonyesha tu tendo zuri.

Na bila shaka, hata hivyo, unapata karipio hili la mwanamke huyu. Unajua, kuna baadhi waliojisemea kwa hasira, ndiyo tafsiri hapa. Neno hili linaghadhibika; hili ndilo neno lile lile linalotumika wakati Yesu anaghadhibika kuhusu kukataa kwa wanafunzi kumletea watoto.

Au wanafunzi, walipokasirika kuhusu kile ambacho Yakobo na Yohana walikuwa wakifanya, walikuwa wakijaribu kuwa watu wa juu katika ufalme wa Yesu. Kwa hivyo hii si aina ya kutoridhika kidogo; watu hawa wamekasirika kwamba mwanamke huyu angefanya hivyo, na wanamkemea. Walimkemea, ndivyo tafsiri hii inavyosoma.

Hata jinsi Mgiriki anavyojiweka hapo, ni wazo hili la kukemewa kila mara, kwamba wanamfuata kweli. Kwa sababu walisema, sawa, kwamba hii ingeweza kutolewa kwa maskini. Na nadhani muktadha wa Pasaka unaeleweka. Kwa nini wangesema hivyo? Kutoa sadaka ilikuwa mojawapo ya matendo ya utii ambayo yalitarajiwa na Wayahudi, hasa wakati wa Pasaka.

Hili lilikuwa jambo ambalo lingefanywa kwa desturi jioni ya Pasaka. Na kwa hivyo, unaweza kuelewa pia, kwa nini wanaona hivi. Na pia, Yesu mwenyewe, kama tunavyojua katika Injili yote ya Marko, amekuwa akiwatetea walionyimwa haki zao, amekuwa akiwakemea viongozi wa kidini kwa jinsi walivyokuwa wakiwapuza maskini, na kuwapuza wajane, na kuwapuza wasiojiweza.

Na kwa hivyo hata mafundisho ya Yesu mwenyewe yanaweza kuwa yalichangia kwa nini wamekasirika hapa. Hata hivyo, Yesu anajibu tofauti. Kauli yake, anasimama kwa ajili ya mwanamke huyu, mwacheni, kwa nini mnamsumbua? Amenitendea jambo zuri.

Na kisha kauli ya Yesu katika 14:7 imekuwa ya kuvutia kila wakati kujaribu kuikubali. Anasema, kwa hivyo mna maskini pamoja nanyi siku zote, na wakati wowote mnapotaka, mnaaweza kuwatendea mema, lakini hamtakuwa nami siku zote. Cha kufurahisha ni kwamba, maneno ya Yesu mwanzoni kuhusu jinsi maskini mnavyokuwa nao siku zote, na jinsi mnavyoweza kuwatendea mema siku zote, si

tofauti sana na Kumbukumbu la Torati 15:11, ambapo Musa alisema kwamba kutakuwa na maskini siku zote katika nchi, kwa hivyo iweni wazi kwao.

Na kwa hivyo, maneno ya Yesu yanafanana sana na kauli kuhusu uwepo endelevu wa maskini, na hata hapa, uwepo huu endelevu wa maskini unamaanisha kuwa daima kuna fursa ya kufanya kile ambacho Mungu alikusudia, ambacho ni kuwahudumia maskini. Kwa hivyo, sidhani kama tunahitaji kusoma kauli hii kama aina fulani ya Yesu akiwafukuza maskini, au hata kauli ambayo ingesomeka, ikiwa una pesa na lazima uchague kati ya kutoa kwa kanisa na kutoa kwa maskini, kwamba unapaswa kutoa kwa kanisa. Sidhani kama hiyo ndiyo kanuni ya kauli hii, hasa kwa kuwa kanisa lenyewe linapaswa kuwatetea maskini na kuwasaidia wale ambao hawana mamlaka.

Lakini nadhani anachomaanisha ni hiki, anasisitiza kwamba huu ni wakati wa kipekee sana na kwamba unahitaji umakini unaofaa kwake, kwamba Yesu mwenyewe, jibu sahihi kwa Yesu ni kujitolea kikamilifu, kutoa kwa ukarimu, ikiwa unataka, kwa kile Mungu anachofanya, na kumheshimu Yesu hapa. Ni vigumu kutoona kufanana na kile Yesu alisema alipozungumzia kuhusu wanafunzi kutofunga, na jinsi mambo yanyvyokuwa tofauti unapokuwa mbele ya Yesu, na kwamba hawakupaswa kufunga asubuhi, lakini hilo lingekuja baadaye. Kuna kitu kuhusu uwepo wake ambapo lengo sahihi pia ni kujitolea kwa Yesu.

Pia naona uhusiano wa kuvutia sana na kile Yesu alichosema kuhusu mjane aliyetoa yote aliyokuwa nayo hekaluni, tofauti na viongozi wa kidini waliotoa tu kutokana na ziada yao au mabaki yao. Kwamba Yesu alikuwa akithibitisha kile mjane huyu alikuwa akifanya, na kutoa yote aliyokuwa nayo kwa kazi ya Mungu hekaluni. Hapa, kile mwanamke asiyetajwa jina anachofanya na mtungi wa alabasta ni sawa, kutoa mengi na kwa ukarimu kwa kazi ya Mungu.

Lakini anachukua kile mwanamke huyu anachofanya, na anakitafsiri upya. Anakitafsiri upya katika umuhimu wa wakati huo, katika umuhimu wa kifo chake kinachokuja. Anasema, lakini hamtanipata mimi sikuzote.

Kutakuwa na wakati ambapo bwana harusi ataondoka. Amefanya alichoweza. Alipaka mwili wangu mafuta kabla kwa ajili ya mazishi.

Ona kwamba Yesu anahusisha kile alichofanya hapa, si na kuapishwa kwa mfalme wa kimasihi, si na kuapishwa. Kwa kweli, nadhani ingekuwa bora kutazama ubatizo kama wakati huo wa kuapishwa kwa awamu. Kama unakumbuka, tulikuwa na marejeleo ya Zaburi za Daudi na kuapishwa kwa mfalme hapo.

Anaunganisha hili, si kimasihi, ukitaka, kwa maana hiyo, bali na kifo chake. Hili linaleta wazo la kuandaa mwili kwa ajili ya mazishi. Pia katika hili una utabiri mdogo wa mateso, ukitaka, kwamba huyu hapa Yesu anatabiri tena kwamba atakufa.

Na kisha, kabla hatujamaliza mstari wa 1-11, Yesu anatangaza, Amin, nawaambia, popote injili itakapohubiriwa ulimwenguni kote, alichofanya huyu mama kitatajwa kwa kumbukumbu lake. Katika kauli hii, kuna kipengele cha unabii chenye sehemu tatu hapa. Moja ni kwamba injili itahubiriwa ulimwenguni kote.

Kuna utume wa kimsihi, injili kwa mataifa ambayo imedokezwa hapa, kwamba kutakuja wakati ambapo injili itatangazwa. Pili, kwamba alichofanya kitasimuliwa. Tatu, kwamba kitasimuliwa kwa ukumbusho wake.

Na ninaona inavutia sana kwamba sasa, katika muongo wa pili wa karne ya 21, katika bara la mbali kwa lugha tofauti na ile aliyosema Yesu, tunafanya jambo hili hasa. Tunaonyesha utimilifu wa maneno ya Yesu kwa sababu tunakumbuka alichofanya, na tunafanya hivyo kwa kumbukumbu yake. Na kwa hivyo kuna kipengele kizuri cha kinabii hapa, nadhani, pia, ambapo viongozi wa kidini ndio ambao utamaduni huo ungewaheshimu sana na ungewaheshimu sana.

Sio mwanamke, achilia mbali mwanamke ambaye jina lake halikutajwa katika injili ya Marko, mwanamke ambaye inaonekana amepoteza chupa ya marashi kulingana na wale walio karibu. Lakini ni mtu huyu ambaye tunakumbuka na tunampa heshima. Na tunampa heshima kwa sababu ya maneno ya Yesu kwamba tungefanya hivyo.

Na kisha baada ya picha hii nzuri ya kujitolea, picha hii ya kujitolea ambayo itakuwa chache na mbali sana kuanzia sasa hadi tutakapofikia mwisho wa shauku ya mtu anayejitolea kikamilifu na kusimama kwa ajili ya Yesu, jambo hili muhimu linakuja, bila shaka, katika muktadha wa huzuni na mstari wa 10 na 11. Kisha Yuda Iskariote, ambaye alikuwa mmoja wa wale kumi na wawili, akaenda kwa wakuu wa makuhani ili kuwasaliti. Nao waliposikia, walifurahi na wakaahidi kumpa pesa.

Na alitafuta fursa ya kumsaliti. Na hivyo ndivyo tunavyoona hapa katika Marko, na Marko hasemi wazi sababu halisi za usaliti wa Yuda, lakini tunajua kwamba kuhusiana na wakati huu, angalau katika injili ya Marko, inahusiana wazi zaidi na wakati huo katika injili iliyobaki, kwamba Yuda anaenda na kuruhusu na kukubali kupata fursa hiyo, fursa kwao ya kumkamata Yesu faraghani. Hilo ndilo wanalotafuta.

Na unaona hapa kwamba mmoja wa wale kumi na wawili anapokea pesa ili kumsaliti Yuda Iskariote. Na Yuda anamwambia mwanamke huyu ambaye jina lake halikutajwa amwage mshahara wa mwaka mzima kwa upendo na kujitolea. Na wakati huo unakuwa wa kugusa moyo zaidi.

Pesa ni sehemu ya makubaliano kati ya Yuda na viongozi wa kidini hapa. Unajua, Marko anavutia. Hadithi kamili ya injili inatuambia zaidi kuhusu nia ya Yuda au sababu za Yuda.

Uchoyo unahusika. Uvuvio wa Shetani, mwelekeo wake, na makao yake vinahusika. Imesemekana kwamba Yuda alimsaliti Yesu kwa sababu baada ya hekalu, alipokataa kuingilia kati kama kiongozi wa kisiasa lakini akaondoka, labda kama mkereketwa, Yuda alikatishwa tamaa kwamba Yesu hangefanya uasi wa kijeshi.

Wengine wamependekeza kwamba Yuda alikuwa akijaribu tu kulazimisha mkono wa Yesu, kwamba labda kama angeweza kukoroga sufuria vya kutosha, Yesu angefanya kile Yuda alichotaka afanye. Ni mapema kama karne ya pili katika injili, injili ya Gnostic ya Thomas. Katika injili ya Gnostic ya Thomas, una dhana hii kwamba Yuda alielewa kwamba Yesu alihitaji kwa namna fulani kuwekwa huru kutoka kwa mwili wa kufa aliokuwa nao ili kukamilisha kazi hii.

Na kwa hivyo, kwa amri ya Yesu, Yuda anakubali kufanya usaliti. Nadhani tunahitaji kuwa wazi hapa, ingawa, kwamba hata kama Marko hatoi sababu yoyote au sababu maalum ya Yuda kufanya alichofanya, hakika si kitu kinachowasilishwa kwa mtazamo chanya au kitu kinachowasilishwa hata kwa maelezo ya busara. Yuda hana udhuru katika Marko.

Kwa kweli, tutaona Yuda akihukumiwa kwa ajili yake. Hatuwezi kupoteza mtazamo wa onyo ambalo Yesu alitoa mapema katika injili ya Marko kwa wanafunzi wajihadhari na chachu, Mafarisayo, wajihadhari na jinsi wanafunzi walivyokuwa karibu na jinsi walivyokuwa karibu zaidi na wapinzani wa kidini wa Yesu waliokuwa wakitafta kumuua. Kwamba uelewa au kutoelewa kwa wanafunzi kuhusu Yesu ni nani na kwa nini amekuja kuliwaweka kwenye njia iliyowezesha usaliti.

Maonyo ya Yesu, bila shaka, sasa tunaona yalikuwa ya kweli na yanahitajika. Na hivyo, Yuda alianza kutafuta wakati na mahali. Marko 14 kisha inahamia tena katika mistari 12:31 hadi sasa mjadala wa Karamu ya Mwisho.

Hapa, bila shaka, tuna sandwichi nyingine iliyolegea, ukitaka, ya Markin, si sandwichi ngumu. Tuna Karamu ya Mwisho katika mistari ya 22-25, na imepangwa kati ya usaliti wa Yuda na kuwakana wanafunzi, na tuna mada za kukataliwa hapa zinazochezwa. Kabla ya mjadala huo tuna simulizi ya utangulizi katika sura ya 12-16 ambayo ni maandalizi ya mlo wa Pasaka ambayo huweka mpangilio wa Karamu ya Mwisho.

Nadhani Karamu ya Mwisho inaonekana ndani ya wazo la mlo wa Pasaka. Kuna marejeleo kadhaa ambayo utapata hapa. Kwa maneno mengine, matukio yote ya Marko 14:17 hadi 15:47, nadhani, yanafanyika Nisani 15; hiyo itakuwa saa 6 mchana Alhamisi hadi Ijumaa jioni pia.

Tunapoangalia tukio hili, maandishi na taswira yake, tunaona kwamba ni tukio la kuvutia sana. Nadhani ili kuelewa Karamu ya Mwisho ni mlo wa Pasaka na vipengele vya mfano vya mlo wa Pasaka sasa vinatafsiriwa upya au labda vinaelekezwa kuhusiana na tendo kubwa la Mungu huko Misri. Kwa hivyo nataka kuangalia,

tunapoweka kifungu hiki, nataka tuanze kuona baadhi ya vipengele vinavyofanana sana na mlo wa Pasaka, ikiwa ni pamoja na ukweli kwamba wanafanya hivyo huko Yerusalemu, ambayo ingekuwa sahihi wakati huu, ukweli kwamba kuna wimbo unaoimbwa, ambao mtu angetarajia mwishoni mwa mlo wa Pasaka, na hata vipengele na wakati wa tafsiri wa vipengele.

Kwa kweli, hatupati maelezo kamili ya mlo wa Pasaka hapa. Hatujataja mimea michungu; hatujataja unga, ambao ulikuwa wa kuwakumbusha matofali waliyotengeneza; hatujataja bakuli la maji ya chumvi au hata kula mwana-kondoo. Labda hatuna ratiba ya kawaida iliyowasilishwa ambayo ungetarajia huku mdogo au mdogo akiuliza kwa nini usiku huu ni tofauti na usiku mwingine wowote.

Hatuna mwenyeji au mkuu anayesimulia matukio ya Pasaka, haya hayapo. Tuna mkate, na tuna kikombe, lakini hatuna bakuli la maji ya chumvi na machozi na Bahari Nyekundu, mimea chungu, na uchungu wa utumwa. Vikombe vinne vya divai, ambavyo ni sehemu ya mlo wa Pasaka, kwa ahadi nne za Kutoka, nitatoa, nitatoa, nitawakomboa, nitachukua.

Hatuna hata zaburi mahususi iliyotajwa na pengine ingekuwa moja ya Zaburi 114 hadi 118, Zaburi za Haleli baada ya kunywa kikombe cha nne. Kwa hivyo, kuna mengi ambayo yameachwa nje katika suala hili, na nadhani kwa sehemu ni kwa sababu lengo si tu kwamba Yesu na wanafunzi wake walikula mlo wa Pasaka bali pia vipengele vipya maalum au mabadiliko mapya ambayo Yesu anatoa. Kwa hivyo, kwa hili, hebu tuanze kuangalia kidogo, tukianza na maandalizi ya Karamu ya Mwisho hapa.

Na siku ya kwanza ya mkate usiotiwa chachu, huu ni mstari wa 12, walipochinja mwana-kondoo wa Pasaka, wanafunzi wake wakamwambia, Unataka tuende wapi tukakuandalie Pasaka? Akatuma wawili wa wanafunzi wake, akawaambia, Nendeni mjini, mtu akibeba mtungi wa maji atakutana nanyi, mmfuateni, na popote atakapoingia, mwambieni mwenye nyumba, Mwalimu anasema, kiko wapi chumba changu cha wageni, niile Pasaka pamoja na wanafunzi wangu? Naye atawaonyesha chumba kikubwa sana cha juu, kimepambwa tayari, tuandalieni huko. Wanafunzi wakatoka, wakaenda mjini, wakakuta kama alivyowaambia, nao wakaandaa Pasaka. Inashangaza unapoangalia mistari hii, nadhani kuna kufanana kwa kushangaza na sehemu ya kwanza ya sura ya 11, mstari wa 1 hadi 6, ambapo Yesu anatoa maagizo maalum ya jinsi ya kwenda na kupata ibada atakayopanda juu yake.

Na hapa, pia kuna maagizo haya mahususi sana. Kwa hivyo, wanaingia, anawaambia waende mjini, kwa hivyo hilo labda lilitamkwa Bethania, na maagizo kuhusu kwamba anataka kusherehekea Pasaka yake Yerusalemu. Na ninaona ni jambo la kuvutia sana kwamba anawaambia waende mjini na mtu aliyebeba mtungi wa maji atakutana nanyi.

Kisha tukio ni kwamba kuna mtu pale ambaye ameagizwa, ninaposoma, kuwatafuta wanafunzi waje. Kuna mpango wa awali ambao tayari unafanyika. Yesu hawaambii waende mjini na kumtafuta mtu aliyebeba mtungi wa maji na kumwomba.

Anasema mtu akibeba mtungi wa maji atakutana nanyi; mfuateni. Na popote atakapoingia, mwambieni mwenye nyumba, mwalimu anasema, chumba changu cha wageni kiko wapi? Kwa njia ndogo inaonekana kama joho na upanga. Na labda, kwa kweli, ilikuwa hivyo.

Labda kwa sababu ya ufahamu kwamba kuna wale wanaojaribu kumpata Yesu, Yesu ameanzisha mfumo wa mahali ambapo hili litaonyeshwa. Sidhani kama tunahitaji kuondoa mvutano ulio katika muundo huu, katika wazo hili. Na kwa hivyo wanaenda, na wanapata chumba cha juu, naye anajiandaa.

Wanafunzi, mstari wa 16, wakaondoka, wakaenda mjini, wakaona kama alivyowaambia, wakaandaa Pasaka. Ilipokuwa jioni, na Pasaka ilipoanza, aliwafikia wale kumi na wawili. Walipokuwa wameketi mezani jioni, katika mstari wa 18, Yesu akasema, Amin, nawaambia, Mmoja wenu atanisali, yeye anayekula pamoja nami.

Wakaanza kuhuzunika, wakamwambia mmoja baada ya mwingine, Je, ni mimi? Akawaambia, Ni mmoja wa wale kumi na wawili, anayechovya mkate kwenye bakuli pamoja nami. Kwa maana Mwana wa Adamu asema kwamba imeandikwa juu yake; lakini ole wake mtu yule ambaye Mwana wa Adamu anamsali. Ingekuwa bora kwa mtu huyo kama hangezaliwa.

Na walipokuwa wakila, alitwaa mkate. Kabla hata hatujaanza kuzungumzia kuhusu Karamu ya Mwisho, angalia hapa anachosema kuhusu usali. Kwanza kabisa, katika mazingira haya, mazingira haya ya karibu ya Pasaka, wakati uliowekwa kwa ajili ya ukumbusho na umoja, wakati ambapo Wayahudi wangekumbuka kwamba walikuwa kitu kimoja, kwamba walikusanywa pamoja, kwamba Mungu alikuwa amewakomboa na kuwaweka watu na walikuwa katika agano.

Ni katika mazingira haya ya umoja ambapo Yesu anatangaza kwamba kuna mmoja atakayemsali. Na wote wanasumbuka sana na kuhuzunika kwa ajili yake. Na wanasema baada ya mwingine, je, ni mimi? Na kweli maana ya jinsi lugha iliyopo katika Kigiriki si kweli, sivyo? Lakini zaidi, si mimi, sivyo? Ambapo matarajio ni kwamba Yesu angesema hapana.

Hawajiulizi kama ni wao. Wanadhania si wao, au angalau wanaielezea hivi. Na kisha Yesu, bila shaka, anaiweka wazi kabisa akisema kwamba ni mmoja wenu.

Kwa kweli ni mmoja wenu ambaye yuko hapa nami jioni hii na hata anachovya mkate pamoja nami. Na kisha katika mstari wa 21 Yesu anakumbusha hili kwamba usali wake si jambo la kushangaza, bali kwa kweli ni hatima ambayo imekuwa ikimsubiri

Mwana wa Adamu. Amekuwa akitabiri kwamba angetolewa, kwamba angekabidhiwa mikononi mwa wanadamu.

Na sasa anaweka wazi kwamba mchakato huu wote utaanza na mtu ambaye ni mmoja wa kundi lake , mmoja wa wale kumi na wawili. Bila shaka, Isaya 53, Zekaria 13, Zaburi 41, na Danieli 9 pia wamechangia katika hili. Na kisha anatoa hukumu mbili kwa msaliti.

Hakuna jaribio kama nilivyosema la kumtoa Yuda hatiani. Ingawa kitendo cha makusudi kinasimama na enzi kuu ya Mungu, hukumu ya kitendo hicho bado inabaki. Na taarifa ya ole naiona kuwa ya kusikitisha sana kwa sababu kwa kawaida ole ilitolewa kwa kundi, kwa watu, kwa nchi.

Ungeona katika fasihi ya kinabii ole kwa maadui wa Israeli, au ole kwa wale wanaosimama dhidi ya Mungu, au ole kwa viongozi wao. Lakini hapa, ole huu wa kinabii, ole huu wa hukumu, unatolewa kwa mtu mmoja, na unatolewa kwa yule anayesaliti kwa kauli inayofafanua kwamba ingekuwa bora zaidi kama hangezaliwa. Nadhani ni mojawapo ya kauli mbaya zaidi katika Biblia.

Kwa hivyo, naona inavutia kuona kwamba kuna majaribio ya kumtoa Yuda hatiani hata kwa muda mrefu, au kumsamehe Yuda wakati Yuda mwenyewe anamhukumu waziwazi kwa hilo. Walipokuwa wakila, alitwaa mkate, akaubariki, akaumega, akawapa, akasema, Twaeni, huu ni mwili wangu. Akachukua kikombe, tukashukuru, akawapa, nao wote wakanywa.

Akawaambia, Hii ndiyo damu yangu ya agano imwagikayo kwa ajili ya wengi. Kuna baraka, kuna mgawanyo, kuna neno kuhusu mkate. Kuna Shukrani, kuna mgawanyo, na kuna kunywa kikombe cha pamoja.

Kuna neno la tafsiri kuhusu kikombe. Kwa maneno mengine, Yesu anabuni upya, ukitaka, ishara inayohusiana na mkate na kikombe. Na katika mpangilio huu katika Karamu hii ya Mwisho, anachukua wakati wa Pasaka ambapo watu wa Mungu walikumbuka tendo kubwa la wokovu lililotokea katika simulizi la Kutoka.

Hapa, Yesu sasa anachukua wakati huu na kusema mkate huu na damu hii na sasa anarekebisha katiba, ukitaka, mlo mkuu wa pamoja wa watu wa Mungu. Tendo kubwa la wokovu katika simulizi ya Kutoka kwa kweli linaelekeza kwenye tendo la wokovu linalopatikana katika Yesu. Kejeli hapa, au labda si kejeli, mshangao labda ni bora zaidi, kwamba mkate na kikombe ambavyo vilikuwa ishara ya kile Mungu alichofanya katika simulizi ya Kutoka, sasa simulizi ya Kutoka yenyewe inakuwa ishara ya kile Mungu anachokaribia kufanya katika Yesu na katika kifo chake na msalabani.

Na kwa hivyo, hii ikielekeza hapa, sasa wazo hili la huu ni mwili wangu, sidhani kama ni mwili wangu, kisha tukizungumzia damu, sidhani kama tunapaswa kulazimisha

hapa uwili wa Cartesian. Ikiwa huu ni mwili wangu ni sawa na huu ni damu yangu. Kuna dhabihu, kuna nia.

Wazo ni kuhusu mtu mzima. Mkate unawakilisha mtu mzima. Na sijui kama ningependa kukandamiza mkate unaovunjwa na kuulinganisha na mwili wa Yesu pia unaovunjwa kwa upande wa usambazaji wa mkate na marejeleo na mengineyo.

Nadhani maana yake hapa ni kwamba mwili huu kuvunjwa ni kwa upande wa ukamilifu, dhabihu nzima ambayo ni wazo, si lazima iwe ni kurarua kimwili au kurarua au kuvunja. Kikombe hapa, ambacho watu wanadhania kinaweza kuwa kikombe cha tatu, ukitaka, cha Pasaka, kwa sababu hicho ndicho kikombe chote walichonywea kutoka kikombe kimoja, ni damu yangu, Yesu anasema. Na nadhani majibu ya wanafunzi yanaonyesha kwamba wanaelewa kile Yesu anachofanya hapa, si kwamba hii ni damu yake halisi, kwa sababu wale kumi na wawili hawana wasiwasi kuhusu kuinywa, ambayo itakuwa ni marufuku wazi katika Agano la Kale kati ya kunywa na kula damu, lakini kwa namna fulani wanaelewa kwamba Yesu anazungumzia damu kwa upande wa damu ya agano na kipengele cha dhabihu kwake.

Hakika, damu ya agano huenda inarejelea dhabihu inayofunga agano katika Kutoka 24 na Zekaria 9, wazo kwamba katika damu kuna uhai wa kila kiumbe. Kwa hivyo, kifo cha Yesu basi ni kitendo cha dhabihu kinachoshughulikia dhambi na kufunga agano. Kinafanya mambo yote mawili katika mfano huu.

Kifo ni agano jipya. Agano la Kale tayari limetiwa muhuri kwa damu katika Kutoka 24 na Zekaria 9, lakini hili ndilo agano jipya ambalo Yeremia 31 alizungumzia. Na bila shaka, hata katika Marko 10 tuna marejeleo ya kumwagwa kwa ajili ya wengi.

Na kwa hivyo, nadhani basi tunapoangalia hili na Karamu ya Mwisho, kwamba tendo kuu la agano bado linakumbukwa na tunapaswa kukumbuka pamoja kama watu, kama vile Israeli walivyokumbuka pamoja Pasaka, sasa tunapaswa kukumbuka pamoja kile Pasaka na Kutoka vilichoashiria, ambacho ndicho kinachotokea katika kifo na ufufuo wa Yesu. Na kisha, kujinyima kwa Yesu, anasema, amin nawaambia sitakunywa tena matunda ya mzabibu hata siku ile nitakapokunywa mpya katika ufalme wa Mungu. Na walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka kwenda mlima wa mizeituni.

Kujinyima kwa Yesu hapa huanza baada ya mlo wa Pasaka, si kabla yake. Na nadhani msisitizo wa kutokunywa kikombe ni wazo hili la wakati karamu itaanza tena, kwamba hatakula tena. Kwanza, mateso, kipengele cha kuanza kwa kufunga, lakini nadhani kuna wazo la kiimani hapa pia, wazo la karamu ya kimasihi ambayo Yesu hatakunywa, hatashiriki katika karamu kuu ya kimasihi hadi yote yanayopaswa kutimia kwetu.

Kwa hivyo, tutakuja, tutachukua sehemu iliyobaki ya Marko 14 na kuanza kuianza wakati ujao. Lakini angalia kwamba katika mchezo huu sasa tumejipanga Yesu anapoanza kuelekea msalabani, usaliti umewekwa, kwamba tuna kifo cha Yesu kimeunganishwa na hadithi kuu ya Mungu, hadithi kuu ya Mungu na watu wake, hadithi kuu ya Mungu kama yule anayewatoa wake kutoka utumwani. Tutazungumzia hilo tena katika Marko 14.

Huyu ni Dkt. Mark Jennings na mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Huu ni kipindi cha 21, Marko 14:1-25, Mateso, Upako, na Karamu ya Mwisho.